

Sygn. akt III KZ 40/20

POSTANOWIENIE

Dnia 11 sierpnia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Matras

w sprawie **P.G.**

w sprawie o wyrok łączny

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu

w dniu 11 sierpnia 2020 r.

zażalenia obrońcy skazanego

na zarządzenie

Przewodniczącego Wydziału V Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w G. z dnia 10 czerwca 2020 r., sygn. akt V Ka (...)

w przedmiocie odmowy przyjęcia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt V Ka (...)

na podstawie art. 437 § 2 k.p.k. w zw. z art. 528 § 1 *a contrario* k.p.k. i art. 518 k.p.k.

p o s t a n o w i ł:

uchylić zaskarżone zarządzenie.

UZASADNIENIE

Zarządzeniem z dnia 10 czerwca 2020 r. Przewodniczący Wydziału V Karnego Odwoławczego Sądu Okręgowego w G. odmówił przyjęcia wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku Sądu Okręgowego w G. z dnia 20 kwietnia 2020 r., sygn. akt V Ka (...), wobec wniesienia go po upływie terminu zawitego.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożył obrońca skazanego zarzucając orzeczeniu:

„1. art. 15 zzs ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 31 marca 2020 r, o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (dalej jako ustawa o COVID-19) w zw. z art. 422 § 1 k.p.k., i 123 § 1 k.p.k., poprzez brak jego zastosowania i uznanie, że wniosek obrońcy z dnia 20 maja 2020 r. o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku z dnia 20 kwietnia 2020 r. został wniesiony po terminie, a co ma uzasadniać odmowę jego przyjęcia, podczas gdy jak wynika z ww. przepisów od dnia 31 marca 2020 r. bieg terminów procesowych i sądowych w sprawach karnych, w tym na wniesienie wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku, został wstrzymany do dnia 23 maja 2020 r., w związku z czym obrońca nie przekroczył terminu, o którym mowa w art. 422 § 1 k.p.k.;

2. art. 47 pkt 20 w zw. z art. 68 ust. 6 w zw. z art. 76 ustawy z dnia 14 maja 2020 roku o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 w zw. z art. 422 § 1 k.p.k., i 123 § 1 k.p.k., poprzez brak jego zastosowania i uznanie, że wniosek obrońcy z dnia 20 maja 2020 r. o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku z dnia 20 kwietnia 2020 r. został wniesiony po terminie, a co ma uzasadniać odmowę jego przyjęcia, podczas gdy jak wynika z ww. przepisów od dnia 23 maja 2020 r. wznowiono bieg terminów procesowych i sądowych w sprawach karnych, w tym na wniesienie wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku, w związku z czym obrońca nie przekroczył terminu, o którym mowa w art. 422 § 1 k.p.k.;

3. naruszenie art. 16 § 2 k.p.k., poprzez brak poinformowania (pouczenia) oskarżonego i jego obrońcy o tym, że jego sprawa uzyskała status pilnej, skutkujące uniemożliwieniem złożenia pisma procesowego (wniosku o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku), a co stanowi ujemne skutki w sferze jego praw i obowiązków procesowych, jak również narusza prawo oskarżonego do rzetelnego procesu”.

Podnosząc powyższe, obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego zarządzenia w całości poprzez przyjęcie wniosku obrońcy o sporządzenie i doręczenie uzasadnienia wyroku z dnia 20 kwietnia 2020 r. do rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie jest oczywiście zasadne, przy czym o jego trafności decydują dwa pierwsze zarzuty środka odwoławczego. Trzeci zarzut nie ma natomiast żadnego znaczenia w kontekście rozpoznania zażalenia. Podkreślić również trzeba, że nie jest trafny końcowy wniosek zażalenia, albowiem procedura karna nie zna – w odniesieniu do wniosku o sporządzenie i doręczenia pisemnego uzasadnienie wyroku – formalnego wymogu wydania zarządzenia pozytywnego, tj. zarządzenie o przyjęciu takiego wniosku (tak jak np. apelacji) a jedynie negatywne, a zatem zarządzenia o odmowie przyjęcia takiego wniosku (art. 457 § 2 k.p.k. w zw. z art. 422 § 3 k.p.k.); z tego powodu sąd odwoławczy (Sąd Najwyższy w tym trybie ma taki status) nie może wydawać orzeczenia o treści, którego ustawa nie przewiduje. Natomiast zasadność zażalenia wymusza uchylenie zaskarżonego zarządzenia, co jest równoznaczne z usunięciem procesowej decyzji blokującej możliwość sporządzenie uzasadnienia na piśmie a w konsekwencji skorzystania z nadzwyczajnego środka zaskarżenia, tj. kasacji.

Odnosząc się do pierwszego zarzutu zażalenia trzeba stwierdzić, że rację ma obrońca, iż zaskarżone zarządzenie wydane zostało z rażącą obrazą art. 15 z z ust. 1 pkt 3 – przy czym jednak nie ustawy z 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 568), ale ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374), albowiem przepis art. 15 z z ust. 1 został – w art. 1 pkt 14 ustawy z dnia 31 marca 2020 r. (Dz.U. poz. 568) – dodany przecież do ustawy z dnia 2 marca 2020 r.

Przepis ten, obowiązujący od dnia 31 marca 2020 r., stwierdza, że w okresie stanu zagrożenia epidemicznego lub stanu epidemii ogłoszonego z powodu COVID bieg terminów procesowych i sądowych w postępowaniach karnych, nie

rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres. Z dyspozycji tej normy prawnej wyłączono li tylko - w ustępie 2 tego przepisu - bieg terminów procesowych oraz sądowych w rozpoznawanych przez sądy sprawach wskazanych w art. 14a ust. 4 i 5 tej ustawy, a także terminów w sprawach wyboru lub powołania organów, których kadencje są określone w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, terminów wyborów do organów jednostek samorządu terytorialnego oraz terminów w sprawach wniosków i pytań prawnych do Trybunału Konstytucyjnego. Przepisy art. 14a ust. 4 i 5 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. określały zaś precyzyjnie te sprawy, które miały charakter spraw pilnych. Żadna z kategorii tak wymienionych spraw nie miała charakteru uznaniowego (wszystkie precyzyjnie określały charakter spraw, nawet w odniesieniu do wniosków o wstrzymanie wykonania aktu lub czynności). Natomiast prezes właściwego sądu mógł określić także **inne sprawy**, które status spraw pilnych mogły uzyskać, przy czym podstawą wydania takiego zarządzenia (uzupełniającego katalog spraw ustawowo określonych jako pilne) był przepis art. 14a ust. 9 ustawy. Jest zrozumiałe zatem, że te inne sprawy, wskazane przez właściwego prezesa sądu jako pilne, nie mogły być sprawami z tych kategorii, które już ustawa określała jako sprawy pilne w ust. 4 i 5 art. 14a ustawy z dnia 2 marca 2020 r. W tym zakresie zarządzenie Prezesa Sądu Okręgowego w G. Nr (...) z dnia 24 kwietnia 2020 r. (k. 192 i nast.) określające w pkt 17 i 23 sprawy apelacyjne oraz sprawy o wydanie wyroku łącznego, jako sprawy pilne, miało oparcie właśnie na podstawie wskazanej w art. 14a ust. 9 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. (a nie jak przywołano w zarządzeniu Prezesa ustawy z dnia 31 marca 2020 r.). W konsekwencji **skoro** wstrzymanie rozpoczęcia i zawieszenia biegu terminów procesowych i sądowych w postępowaniach karnych, na podstawie art. 15 z.z. ust. 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych (Dz. U. poz. 374 ze zm.), dotyczy tylko spraw wymienionych w art. 14a ust. 4 i 5 tej ustawy, to w sprawach, które zostały określone przez właściwego prezesa jako pilne na podstawie art. 14a ust. 9 ustawy, bieg terminów procesowych i sądowych został wstrzymany lub zawieszony z dniem 31 marca 2020 r. **Określenie przez prezesa właściwego sądu, w oparciu o przepis art. 14a ust. 9 ustawy z dnia 2**

marca 2020 r., wskazanej kategorii spraw sądowych jako pilnych, o ile wskazany rodzaj spraw nie jest powtórzeniem rodzaju spraw wymienionych w art. 14a ust. 4 i 5 ustawy, skutkuje koniecznością zastosowania normy art. 15 zzs ust. 1 pkt 3, a zatem powoduje wstrzymanie lub zawieszenie biegu terminów procesowych oraz sądowych z dniem 31 marca 2020 r. (ma zastosowanie art. 15 zzs ust. 2).

Wyraźny zapis ustawowy, tj. art. 15 zzs ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 2 marca 2020 wskazywał więc, że w sprawie rozpoznawanej w tym postępowaniu (apelacyjne postępowanie w przedmiocie wyroku łącznego) z dniem 31 marca bieg terminów procesowych nie rozpoczyna się i bez żadnego znaczenia było to, iż zarządzeniem prezesa sądu sprawy tego rodzaju określono jako pilne, skoro wskazane w art. 15 zzs ust. 2 sprawy (poprzez odesłanie do art. 14a ust. 4 i 5) nie obejmowały spraw o wyrok łączny.

Reasumując, termin do złożenia wniosku o sporządzenie i doręczenie odpisu wyroku wraz z uzasadnieniem nie zaczął biec z dniem ogłoszenia wyroku sądu odwoławczego, ale dopiero z dniem 23 maja 2020 r. na podstawie art. 68 ust. 6 ustawy z dnia 15 maja 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w zakresie działań osłonowych w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. poz. 875). Trafnie tę okoliczność podniósł skarżący w zarzucie drugim zażalenia. W konsekwencji, złożony wniosek o sporządzenie uzasadnienia na piśmie (k. 178 akt sprawy) nie był wniesiony po zawitym terminie wskazanym w art. 422 § 1 k.p.k. Z tego powodu żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia zażalenia nie ma zarzut trzeci. Odnoszenie się do niego byłoby wymagane tylko w sytuacji, gdyby dwa podstawowe zarzuty okazały się chybione.

Mając powyższe na uwadze zaskarżane zarządzenie musiało zostać uchylone. W toku dalszego postępowania konieczne stanie się sporządzenie uzasadnienia na piśmie i jego doręczenie uprawnionemu podmiotowi.